

Jaarstukken 2023

4.2.4 Financiering

Inleiding

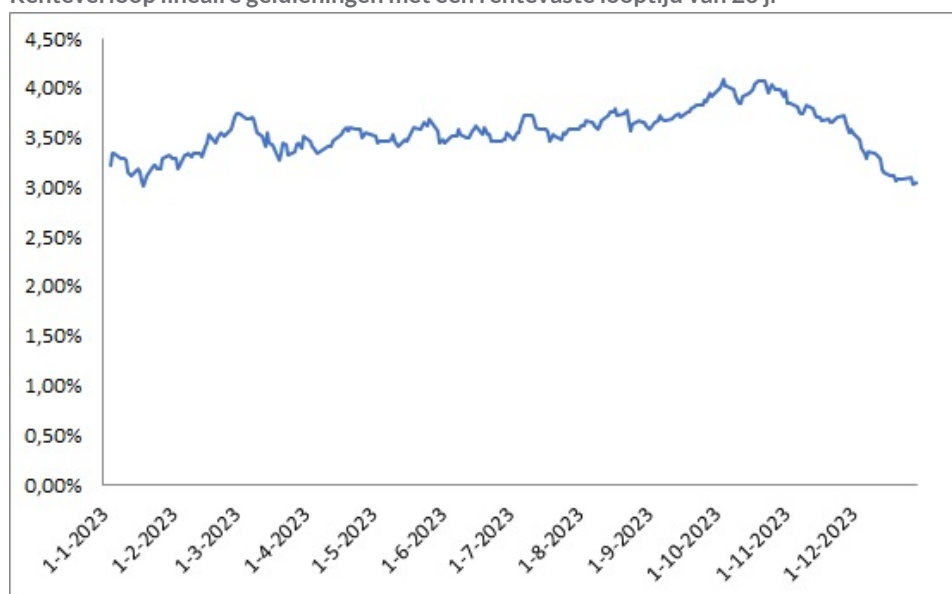
In de paragraaf financiering lichten we de ontwikkelingen en beleidskeuzes toe voor 2022 in een onderdeel "algemene ontwikkelingen" en een onderdeel "ontwikkelingen gemeente Oegstgeest". Onder de "algemene ontwikkelingen" komen de renteontwikkelingen en eventuele ontwikkelingen van de wet- en regelgeving aan de orde. De "ontwikkelingen gemeente Oegstgeest" richten zich specifiek op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente Oegstgeest.

Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

De gemiddelde kapitaalmarktrente (= langlopende financiering) voor rentevaste- en lineaire leningen met een looptijd van twintig jaar is over 2023 uitgekomen op 3,56 %. In 2022 was de gemiddelde rente 2,25%. De rente was over het gehele jaar stabiel, met een lichte daling tegen het einde van het jaar.

Renteverloop lineaire geldleningen met een rentevaste looptijd van 20 jr

De geld- en kapitaalmarkt is in 2023 sterk beïnvloed door de hoge inflatie.

De rente op de geldmarkt (= kortlopende financiering) wordt voornamelijk bepaald door het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB gebruikt de rentestand om te sturen op de inflatie. Het belangrijkste tarief van de ECB is de herfinancieringsrente. Onder druk van de hoge inflatie is de herfinancieringsrente in 2023 zes maal verhoogd, van 2,5% naar 4,5%. De depositorente die de ECB hanteert is voor de geldmarkt de ondergrens. De depositorente is in 2023 eveneens zes keer verhoogd, naar in totaal 4,0 %, met als gevolg fors hogere rentetarieven op (kas)geldleningen met een korte looptijd.

De rente op de kapitaalmarkt (=langlopende financiering) is, ondanks het ECB beleid, redelijk stabiel gebleven. Dit is een signaal dat de marktpartijen verwachten dat de hoge rente, die de ECB nu hanteert, van relatief korte duur zal zijn. Het is de verwachting dat de rente binnen een aantal jaar weer zal gaan dalen, dat is terug te zien in de rentetarieven op langlopende leningen.

Kader en ontwikkelingen gemeente Oegstgeest

Beleidskaders treasury

In de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) staan de kaders voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (zie Begrippenlijst) van decentrale overheden. De kaders voor Oegstgeest staan in onze financiële verordening 2024.

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze kasgeldlimiet in 2023 weergegeven:

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Gemiddelde netto vlottende schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte (=+) of Overschrijding
eerste kwartaal 2023	-12.832	6.029	18.860
tweede kwartaal 2023	-12.927	6.029	18.956
derde kwartaal 2023	-19.768	6.029	25.796
vierde kwartaal 2023	-18.830	6.029	24.859

De netto vlottende schuld betreft de leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar gecorrigeerd voor de uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal betreft het gemiddelde van de drie standen telkens op de eerste dag van de maand.

In geen van de vier kwartalen over 2023 is de kasgeldlimiet overschreden.

Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van deze renterisiconorm in 2023 weergegeven:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm		
Omschrijving	2022	2023
Begrotingstotaal	60.899	70.927
Wettelijk percentage	20%	20%
Renterisiconorm	12.180	14.185
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	6.070	6.595
Ruimte onder renterisiconorm	6.110	7.590
Het begrotingstotaal is bepaald op basis van de som van de lasten en de toevoegingen aan de reserve, zoals vermeld in de primitieve begroting.		

Over 2023 is de renterisiconorm niet overschreden.

Financiering

De ontwikkeling van de leningenportefeuille staat in onderstaande tabel.

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)

Ontwikkeling leningenportefeuille	Bedrag
Stand per 1 januari 2023	60.732
Nieuwe leningen	
Reguliere aflossingen	6.595
Vervroegde aflossingen	0
Stand per 31 december 2023	54.137

Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten aan de programma's maakt de gemeente Oegstgeest gebruik van de renteomslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen met een percentage van 0,60%. De werkelijke rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen.

Door toepassing van de rente-omslagmethode worden de rentelasten aan de hand van de stand van de investeringen per 1 januari van het verslagjaar toegerekend aan de prestaties in de programmabegroting. De achterliggende gedachte is hierbij dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast te groot wordt, dan dient de gehanteerde omslagrente aangepast te worden.

Hieronder een overzicht van het renteresultaat:

Renteresultaat

		2023
Renteresultaat ¹		
a De externe rentelasten	1.018	
b De externe rentebaten	634	
Saldo rentelasten en rentebaten		385
c1 De rente doorberekend aan de grondexploitatie	-20	
c2 De rente van projectfinanciering richting het taakveld	-	
c3 De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	-	
Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-20
d1 Rente over eigen vermogen	-	
d2 Rente over voorzieningen	-	
Saldo rente over het eigen vermogen en de voorzieningen		-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		404
Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		447
Renteresultaat op het taakveld Treasury (-/- = voordeel)		-43

1) Bedragen x € 1.000

Doordat er een verschil is tussen het gehanteerde omslagpercentage en het werkelijke percentage ontstaat er een renteresultaat.

Het gerealiseerde renteresultaat van € 43.000 voordeel betekent dat de gehanteerde omslagrente van 0,60% hoger is dan het werkelijke percentage. Er wordt € 43.000 meer rente doorberekend naar de activa, dan dat er daadwerkelijke aan rente wordt betaald aan de geldverstrekkers. Het verschil bevindt zich binnen de gestelde bandbreedte, wat betekent dat een reëel rentepercentage wordt toegerekend aan de activa.

Schatkistbankieren

We bewaken dat de roodstand op het rekeningcourant het maximum niet overschrijdt en niet tot kosten leidt. Gedurende 2023 zijn de overtollige middelen afgestort in 's Rijks schatkist om binnen de gestelde doelmatigheidsdrempel te blijven. Conform de vereisten in het BBV (art 52c) is in de toelichting op de balans het drempelbedrag vermeld en, per kwartaal, het bedrag aan middelen dat de gemeente Oegstgeest buiten 's Rijks schatkist heeft aangehouden.

Relatiebeheer

De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is onze huisbankier. Daarnaast hebben wij één bankrekening bij de ING bank (in gebruik bij het Sociaal Domein). We onderhouden de relaties met financiële instellingen, gericht op het aantrekken van financiering (kort- en langlopende leningen). Wij streven naar marktconforme condities of gunstiger voor de financiële diensten die wij afnemen.

4.2.5 Bedrijfsvoering

Algemeen

Met de bedrijfsvoering ondersteunen we de organisatie bij de uitvoering van hun werk. Hierdoor kunnen we inwoners en bedrijven in ons dorp voorzien van een goede dienstverlening en de ambities uit het coalitieakkoord realiseren.

Gemeente Leiden - centrumgemeente

Bij bedrijfsvoering werken we samen met onze collega's in de Leidse regio: we maken steeds meer gebruik van elkaars expertise. Vanaf 2023 doen we dat op bedrijfsvoeringsgebied via de Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio: de gemeente Leiden voert de dienstverlening uit die Servicepunt71 daarvoor uitvoerde. Het eerste jaar van de transitiefase (die tot 2025 duurt) is succesvol verlopen. Collega's, contracten, applicaties etc. zijn zonder noemenswaardige problemen overgedragen en ingebed in de Leidse organisatie.

In de transitiefase borduren we nog voort op de afgesproken dienstverlening zoals die onder Servicepunt71 gold omdat de meeste aandacht en energie naar de transitie zelf gaat. De dienstverlening is op peil gebleven.

Een belangrijk ontwikkelpunt is het verder versterken van de nabijheid en zichtbaarheid van IDA bij de partners. Hiervoor is vanuit het relatiemanagement nagedacht hoe we dit vanaf 2024 gaan inrichten en welke overlegvormen daarbij horen. Met de regiogemeenten is ook nagedacht hoe de nieuwe manier van samenwerken vorm krijgt bij gezamenlijke besluitvorming.

Ook zijn het afgelopen jaar stappen gezet om een Strategisch Plan Bedrijfsvoering Leidse regio te maken. In 2023 is met twee bijeenkomsten het samenspel tussen cluster IDA en zijn business partners (waaronder de partnergemeenten) verkend. De strategische thema's zijn geïdentificeerd. Deze worden uitgewerkt in de strategische bedrijfsvoeringsagenda. De strategische bedrijfsvoeringsagenda vormt straks, samen met de verbeter- en ontwikkelagenda, de inhoud van het strategisch plan.

We hebben ten aanzien van de reguliere dienstverlening geen extra kosten gemaakt buiten de vooraf bepaalde lumpsum en de risicobijdrage. In 2024 is de voorbereiding van de tweede dienstverleningsovereenkomsten tussen centrumgemeente en partnergemeenten vanaf 1 januari 2025 met goede nieuwe afspraken hebben die invulling geven aan de doelen van de andere vorm van samenwerking. We betrekken de raad hier nadrukkelijk bij.

Personeel & organisatie (HRM)

Formatie en bezetting

De formatie en bezetting is per 31 december 2023 als volgt:

Afdelingen/teams	Vastgestelde formatie 31 december 2023	Bezetting 31 december 2023
Directie en Control	2,00	2,00
Team Bestuur, Strategie en Bedrijfsvoering	21,71	18,64
Team Publiekszaken & Klantcontact	17,55	17,87
Team Maatschappij	31,61	30,01
Team Ruimte	23,13	21,39
Team Beheer en Onderhoud	58,71	51,00
Totaal	154,71	140,91

In algemene zin is de formatie met bijna 2 fte gestegen in 2023 t.o.v. 2022 (153 fte). De bezettingsgraad van 91% is met peildatum 31-12-2023 licht gestegen t.o.v. een jaar eerder (89%).

De verhouding tussen vaste en flexibele medewerkers is teruggebracht van 22,6% in 2022 naar 14,8% in 2023.

Strategische beleidsfuncties, technische functies, groenbeheerders en specialistische functies blijven lastiger te werven. Waar mogelijk wordt geïnvesteerd in het doorontwikkelen van de huidige medewerkers naar deze functies.